

Enheten för naturskydd
Lennart Bratt
Direkt 010-2250323
Lennart.Bratt@lansstyrelsen.se

Naturskyddsföreningen i Orsa
Att. peter.turander@outlook.com

Kopia till:
Orsa Besparingsskog
Fastighetsägare till Holen 24:4
Skogsstyrelsen i Mora
Orsa kommun

Angående begäran om skydd för skog vid Gällsjöberget

Naturskyddsföreningen i Orsa begär i skrivelse 2020-05-26 att Länsstyrelsen ser till att vägbyggnationen inte påbörjas och att skogen vid Gällsjöberget inventeras, avgränsas och skyddas. Man pekar särskilt på områdets stora inslag av gamla träd, dess stora sammanhängande areal samt förekomst av ett antal skyddsvärda, rödlistade arter. Föreningen framhåller även riksdagens mål om skyddad skog samt Orsa kommuns relativt låga andel skyddad skog.

Länsstyrelsen hade i slutet av juni kontakt med Orsa Besparingsskog och förmedlade skrivelsen. Besparingsskogen framförde att de inte var intresserade av att skydda området och att avsikten var att slutföra vägbygget. Vid förfrågan uppgavs att någon detaljerad skoglig indelning inte hade skett och att frågan om naturvårdshänsyn behandlas i samband med planläggningen.

För att ta ställning till Naturskyddsföreningens begäran besöktes området i augusti 2020 varvid en så kallad funktionsindelning enligt Naturvårdsverkets riktlinjer genomfördes, se bilaga. Följande bedömningar gjordes:

- Ett sammanhängande område med äldre skog (så kallad kontinuitetsskog) finns vid Gällsjöberget, skog som är opåverkad av modernt skogsbruk. Området omfattar inklusive myr drygt 300 hektar.
- Skogen präglas, liksom mycket av norra Orsas ännu kvarvarande äldre skogar, av äldre huggningar och har karaktär av så kallad ”tras- och restskog”. Detta innebär att de äldsta träden har avverkats, men ekonomiskt ointressanta träd har lämnats. Idag är skogen varierad till både ålder och trädslagssammansättning. Gles tallskog präglar plana ytor, ofta med ett betydande inslag av riktigt gamla träd (~300 år).
- Delområden som uppvisar mycket höga naturvärden finns främst längs den bäck som rinner söderut från den öppna, blöta myren i norr, dels i Gällsjöbergets sluttning åt nordväst. Längs bäcken finns frodig granskog med stort inslag av lågor av varierande karaktär. Äldre tall ansluter där bäcken löper nedsänkt nära stormyren. Skogen på Gällsjöbergets sluttning

utgörs av en magnifik tallnurskog vars like man bara finner i finare naturreservat. Mycket gamla tallar utgör ett betydande inslag här.

- Ett större delområde i Gällsjöbergets sydvästsluttning saknar i stor utsträckning de strukturer som kännetecknar värdefullare naturskog. Detta område kan betraktas som en utvecklingsmark som på kort sikt kan uppnå höga naturvärden om inga ingrepp sker.
- Äldre skog på angränsande fastigheter har bara besökts flyktigt. Uppenbart skyddsvärd skog har dock konstaterats finnas även här.
- Skyddsvärda rödlistade arter förekommer i betydande utsträckning. Lavar som är knutna till den äldre skogen, gärna i höjdläge, är violettgrå tagellav, garnlav och lunglav, på gamla brandstubbar kolflarnlav. Svampar i denna miljö är doftticken och doftskinn. Fågelfaunan är rik med arter som lavskrika, tretåig hackspett talltita, kungsfågel och tjäder.

Bedömning

Skogen på Gällsjöberget har påtagligt höga naturvärden i vissa delar, mindre påtagliga i andra. I dagsläget ställer Naturvårdsverket höga krav på att endast mindre delar "icke värdekärna" får ingå i naturreservat som initieras, för att medel ska tilldelas. *Länsstyrelsen finner att detta område inte riktigt når upp till den nivå som motiverar bildande av naturreservat.* Något fortsatt arbete för att skydda området kommer Länsstyrelsen därför inte att bedriva.

Förslag

Med tanke på de ändå betydande naturvärdena vill Länsstyrelsen föreslå Orsa Besparingsskog några frivilliga vägar för att värna om dessa naturvärden:

Alt. 1. Avvakta med fortsatta skogsbruksåtgärder i området 5-10 år. Utan att kunna spå framtida politik för skydd av skog förefaller det ändå sannolikt att detta område skulle komma i fråga för skydd i en nära framtid, inte minst inför möjligheterna att uppfylla internationella åtaganden. I detta sammanhang vore förståeligt samtliga fastigheter som faller inom den skissade avgränsningen intressanta.

Alt 2. Om skogsbruk ändå önskas bedrivas kan detta med fördel styras till de mer påverkade (och virkesrikare) delarna i Gällsjöbergets sydvästsluttning medan mer skyddsvärda delar på Gällsjöbergets topplatå och norrsluttning samt längs bäcken kunde lämnas orörda. Det storslagna landskapet runt den öppna myren skulle då bevaras.

Jemt Anna Eriksson

Lennart Bratt

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

För information om hur Länsstyrelsen i Dalarnas län behandlar personuppgifter, se www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

